

ПЪЛЕН СТЕНОГРАФСКИ ПРОТОКОЛ
ОТ РАБОТНОТО ЗАСЕДАНИЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,
ПРОВЕДЕНО НА 28.12.2023 г.

ПРИСЪСТВАТ: Галина Захарова, Георги Чолаков, Драгомир Кояджиков, Даниела Марчева, Вероника Имова, Боян Новански, Боян Магдалинчев, Атанаска Дишева, Севдалин Мавров, Цветинка Пашкунова, Евгени Иванов, Георги Кузманов, Йордан Стоев, Калина Чапкънова, Огнян Дамянов, Пламен Найденов, Светлана Бошнакова, Стефан Петров

На работното заседание присъства доц. д-р Атанас Славов – министър на правосъдието

На работното заседание присъства Борислав Сарафов – изпълняващ функциите „главен прокурор“ на Република България

На работното заседанието присъства Тихомир Димитров – главен секретар на Висшия съдебен съвет

Откриване на работното заседание – 10.00 ч.

АТАНАС СЛАВОВ: Уважаеми колеги, позволете ми първо да Ви поздравя за Рождественските и Новогодишните празници! Много светлина, радост и благословение пожелавам!

След промените в Конституцията аз вече съм само участник в процеса и не мога да председателствам заседание или

среща. Затова нека представляващият Висшия съдебен съвет или съдия Захарова, съдия Чолаков, да преценят относно модерацията на срещата.

Благодаря Ви!

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Благодаря, но и при мен стоят по същия начин нещата. Има ли представляващ вече или няма? Трябва да се уточним кой ще председателства.

ГАЛИНА ЗАХАРОВА: Аз, колеги, смятам да не се формализираме излишно. Форматът на настоящото ни събиране е работна среща, така че не е необходимо да има изрично председателстващ, водещ, представляващ и т.н. Ако искате, господин Магдалинчев, да бъдете модератор на срещата.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Добре, колеги, така или иначе който и ще да е модератор, проблемите си стоят и по някакъв начин трябва да се изтълкуват нещата, за да може да се работи нормално и без особено напрежение.

Основните проблеми, които са основната причина, поради която възникват проблеми тук, след влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Конституцията, са разпоредбите на § 23 от Преходните и заключителните разпоредби. В § 23, ал. 1 се казва, че изборните членове на Висшия съдебен съвет и на Висшия прокурорски съвет се избират в срок от 3 месеца след влизане в сила на законите, които се отнасят до прилагането на от чл. 129 до чл. 130б. В ал. 2 на същия параграф се казва, че до избирането на Висш съдебен съвет и на Висш прокурорски съвет Съдийската колегия и Прокурорската колегия на досегашния Висш съдебен съвет изпълняват функциите на Висш съдебен съвет, съответно на Висш прокурорски съвет по тази Конституция, с изключение на правомощията по чл. 130б, ал. 2, т. 2 и ал. 3, т. 2.

Тоест, въпросът е каква ще бъде структурата на Висшия съдебен съвет? Тази, която беше до приемането на Конституцията или пък вече се променят нещата? Това е дебатът, който тук трябва да се постави и да се обсъдят нещата, защото възникват проблеми, които практически водят до затрудняване нормалното функциониране на органите на Висшия съдебен съвет най-вече от финансова гледна точка във връзка с бюджетите, разпределението на бюджетите, кой ще подписва документите, свързани с платежните нареждания, с финансовите въпроси. Нещата не са чак толкова елементарни и толкова случайни. Ако се приеме, че структурата се запазва в този си вид, както е досега – Висшият съдебен съвет, до влизането в сила на законите по прилагането на Конституцията, нещата са съвсем различни, но ако се приеме, че вече няма пленум, респективно няма представляващ, трябва да се види как нещата ще се разрешават оттук насетне.

Всеки един може от своя страна да изкаже своята позиция, своето виждане и разбиране по тези въпроси, но нещата са належащи, защото между другото, нека да бъде откровен, ние коментирахме и въпроса за евентуално автентично тълкуване по чл. 51 от Закона за нормативните актове от страна на парламента по тези въпроси, за да могат нещата да бъдат напълно изяснени и да имат задължителен характер, т.е. обвързващ тази институция с тълкуването, което евентуално би направил парламентът. Проблемите си остават и е време ние да си уточним нещата и да си кажем в каква посока ще вървим.

Който желае да вземе отношение.

Да поканим Маргарита Радкова и Димитър Ненов в залата.

(В залата влизат Маргарита Радкова – директор на дирекция „Бюджет и финанси“, и Димитър Ненов – директор на дирекция „Правна“ в АВСС)

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Заповядайте, госпожо Радкова, господин Ненов.

Един от основните въпроси след промените на Конституцията е въпросът с финансовите средства и начина на разпределението или комуникацията изцяло с банковите институции, с всички тези органи, които имат отношение във връзка с финансовите въпроси на системата.

Бихте ли посочили какво Ви притеснява Вас като експерти тук след промените в Конституцията?

Заповядайте, госпожо Радкова.

МАРГАРИТА РАДКОВА: Аз запознах миналата седмица част от членовете на Висшия съдебен съвет, които според мен и според колеги, други директори, с които сме обсъждали, ще говоря само за бюджета, с проблемите, които ще поставят някои затруднения при изпълнението на бюджет 2024 г.

Ще започна с това, че бюджетът на съдебната власт тази година, който е приет от Народното събрание, ще бъде обнародван най-вероятно в най-скоро време, е приет по начин, по който е приеман в последните много години, така че бюджетът на Висш съдебен съвет като цяло е на един ред, съдилищата на друг ред, на прокуратурата на трети ред, имаме бюджет и на НИП, и на Инспектората към Висшия съдебен съвет. Досега спрямо законовите разпоредби, мога само да ги цитирам от съответните закони, първо със Закона за публичните финанси чл. 11, ал. 3 казва, че първостепенни разпоредители с бюджет са разпоредители, които

съставят, изпълняват и отчитат бюджет, и са определени като такива със закон. Пак съгласно Закона за публичните финанси първостепенен разпоредител с бюджета на съдебната власт е Висшият съдебен съвет.

Първото обстоятелство, пред което ще се изправим е кой ще разпреди бюджета на съдебната власт като такъв, защото новите два Висши съдебни съвета (прокурорски и съдийски) имат правомощието да разпределят бюджетите на прокуратурата и на съдилищата, съответно. Другото изискване, което е пак законово, е, че всеки който е разпоредител с бюджет, трябва да е юридическо лице, за да може да извади съответните документи като БУЛСТАТ и да предприеме след това стъпки пред обслужващи банки за разкриване на спесимени, банкови сметки и други необходими неща пред банковите институции.

Ще бъде много кратка, защото ако влезем в подробности, те са много проблемите и ще се спра примерно това, което ще срещнем първите три месеца като затруднение.

Разпределението на бюджета по органи. Остава въпросът кой ще разпреди бюджет на...(не довършва) Нямаме първостепенни разпоредители, освен Висшият съдебен съвет, определени със закон. Остава празнота и кой ще разпреди бюджета на Инспектората към Висшия съдебен съвет и на НИП, и на самите Висши съдебни съвети или самият Висш съдебен съвет.

Второто обстоятелство, пред което ще се изправим, пак говоря за близките месеци, значи – разпределението на бюджета е януари. Знаете, че., пак по Закона за публичните финанси, първостепенните разпоредители, тази година срокът ще е 22 февруари, представят консолидирания бюджет в случая Пленумът на Висшия съдебен съвет, съгласно Закона за съдебната власт,

изготвя и представя консолидирания отчет на бюджета на съдебната власт. Този консолидиран отчет се представя пред Министерство на финансите. Министерството на финансите го внася в Министерския съвет, а Министерският съвет в Народното събрание.

Другото нещо, което също казах миналата седмица, пак казвам – маркирам основните неща, в бюджета за 2024 г. е предвидена индексация на трудовите възнаграждения в съдебната система. Съгласно чл. 218, ал. 3 от Закона за съдебната власт правомощието за възнаграждението на магистратите е от компетенция на Пленума на Висшия съдебен съвет. Това са нещата, които ще възникнат веднага със стартирането на новата финансова година.

Тук, ако иска господин Ненов може да каже и другите неща, които вече ни притесняват.

И само още нещо да кажа за бюджета. Лицата специално за Висшия съдебен съвет, които са оправомощени с право на първи и втори подпис, имат такива спесимени, пак са избрани от пленума и то от пленума, защото пленумът е първостепенният разпоредител с бюджет, законовоопределеният първостепенен разпоредител. Не знам дали няма да имаме проблеми и с разплащанията. Засега за мен разплащанията могат да продължат в съдилищата и в прокуратурата, лицата, които по закон са определени като второстепенни разпоредители с бюджет към бюджета на съдебната власт.

Има едно друго обстоятелство, но това вече не знам дали трябва да влизаме чак дотам, защото знаете, че във Висшия съдебен съвет, в дирекция „Бюджет и финанси“ има отдел „Бюджетно финансиране“. В този отдел се осъществява

потвърждаване на плащанията на цялата съдебна система, платежно по платежно постъпват тук по системата СЕБРА и се потвърждават. Не знам, тук вече не съм се задълбала толкова навътре да видя дали тези съдебни служители, които извършват тези действия, могат да го правят.

Пак Ви казвам, ако имате допълнителни въпроси, готова съм да отговарям, но Ви казвам със стартирането на новата финансова година в първите месеци какви проблеми ще изникнат.

Благодаря, госпожо Радкова.

Господин Ненов, ще Ви помоля също и Вие да вземе отношение по другите въпроси, в това число комуникационните системи, в това число изтичащите договори. Вече има случаи, когато изтичат договорите. Кой ще подновява, кой ще сключва договорите? Гаранционна поддръжка, извънгаранционна поддръжка. Всички тези неща, които от онези дни Вие ги поставихте и пред мен.

Заповядайте, господин Ненов.

ДИМИТЪР НЕНОВ: Благодаря. Първо на всички Честита Коледа!

Коментира се и преди, и аз ще се опитам да бъда максимално кратък, лично моето мнение е, че е налице известно противоречие между разпоредбите на двата параграфа – единият, който казва, че в 6-месечен срок трябва да се приемат законите, които са за прилагане на Конституцията и следващият § 23, който казва, че двете колегии на досегашния Висш съдебен съвет изпълняват функциите на двата съвета. Съответно, това директно ни препраща към функциите на двата съвета. И отиваме дотам, че едната колегия трябва да изпълнява бюджет на Висш съдебен съвет, другата колегия трябва да изпълнява бюджет на Висш

прокурорски съвет. Дотолкова доколкото, както каза госпожа Радкова, той не е разделен към настоящия момент, лично за мен е неясно как те биха могли да изпълняват.

По отношение на Закона за обществените поръчки изначално проблемът за мен е следният. Този закон изрично урежда кой е възложител и това не е органът, а административният му ръководител.

Другото е заместването. Независимо дали с делегиране на правомощия или при отсъствие на административния ръководител кой го замества? С измененията, които са от октомври месец в Закона за обществените поръчки, изрично е предвидено, че правомощията могат да бъдат делегирани на лице, което има право да замества възложителя по силата на нормативен акт, административен акт, т.е. от кръга лица, които могат да го заместват. В настоящия случай, в досегашния случай това не е проблем, тъй като със закона, съответно с правилника се урежда кой, кога и при какви условия може да замества представляващия Висшия съдебен съвет, който е и възложител по смисъла на Закона за обществените поръчки.

Изпълнението на текущите договори. Тук пак се връщаме на бюджета. Кой ще извършва плащанията по текущите договори, защото такива ще излизат, и съответно кой ще сключва нови?

По отношение на информационните системи досегашният ред е, че Висшият съдебен съвет одобрява и внедрява информационните системи в органите на съдебната власт. Оттук наметне кой ще ги одобрява и кой ще ги внедрява докато бъдат приети измененията. Така че опираме до това какво законодателят, конституционният, е определил? Този Съвет с пленума си продължава ли да функционира или колегиите му изпълняват

функциите на два нови съвета? За мен второто на този етап е неприложимо, тъй като те първо не са самостоятелни административни органи. Имам предвид, че не са самостоятелни юридически лица, да, извинявам се за грешката, и не могат да отговорят на условията, които госпожа Радкова маркира като необходими, за да могат да изпълняват в пълнота функциите на двата съвета. Със Закона за съдебната власт е определено, че Висшият съдебен съвет е юридическо лице и на тази база си изпълнява функциите.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Господин Чолаков, заповядайте.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Колеги, аз ще кажа моята визия във връзка с това, което следва да правим или да не правим, след като вече промените в Конституцията са факт. Така или иначе имаме промени в Конституцията, които са действащо право и стъпвайки на чл. 5 от самата Конституция, който казва че Конституцията е върховен закон и всички други закони не могат да ѝ противоречат, както и разпоредбите имат непосредствено действие в правоотношенията, които те уреждат. Мисля, че няма спор. Конституцията категорично със своята промяна ликвидира пленума. Ние в момента нямаме пленум и по това мисля, че няма спор. Оттук нататък идва проблемът, че с Преходните и заключителните разпоредби е уредено единствено действието на двата нови съвета като административни органи. Правомощията, които са записани, са във връзка с тяхната дейност като административни органи. Липсва обаче уредена правосубектност на тези органи. В Закона за съдебната власт, който вече не се прилага в тази част изрично е записано, че Висшият съдебен съвет е юридическото лице, което влиза в контакт с трети лица по отношение на неговата дейност. Не говоря за чисто административната, а вече говорим за отношения

между юридическо лице и трети лица. В Конституцията в този ѝ вид липсва разписано кой е юридическо лице оттук нататък. Ние нямаме правосубектност на тези два органа. След като ние нямаме правосубектност на тези два органа, а тя възниква по силата на закона, следва да бъде разписано, че е юридическо лице и как се избира представляващият..., не председателстващият, който е уреден, а представляващият това юридическо лице във връзка с неговите отношения с трети лица.

Лично аз смятам, че ние в момента нямаме представляващ Висшия съдебен съвет. Колегата Магдалинов е избран от пленума, който вече не съществува. Оттук нататък ние не можем по никакъв начин да функционираме докато нямаме разписано, че сме самостоятелно юридическо лице, говоря за ВСС, и съответно за ВПС, за Висшия прокурорски съвет. Аз лично виждам голям проблем, който следва да бъде уреден законодателно. Това, което пише, че ние продължаваме докато се приемат законите, не е отлагателно условие за действието на Конституцията. Там само е уредено принципно, че следва да бъдат приети нови закони, които да не ѝ противоречат.

По отношение на действието на ВСС имам също неща, които ще коментираме, когато се съберем вече като ВСС. Аз смятам, че имаме нужда от законодателна уредба.

И още нещо. Ние имаме проблем и със служителите. Служителите, е разписано в самите преходни разпоредби, че съгласно действащото законодателство следва да бъдат уредени техните правоотношения. Но те с кой ще сключват договор? Ние нямаме уредба кой представлява ВСС и кой представлява ВПС. Нито как се избира този представляващ, с какъв кворум се избира? Това ще създаде проблеми с банките. Ако ние решим да впишем

първи и втори подпис нови лица, ние трябва да представим акт на този орган по силата на закона, че той е избран легитимно.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: В тази посока аз само ще добавя, че в Закона за съдебната власт е уреден институтът на представляващия, на базата на което са и неговите правомощия в Правилника за организация и дейността на администрацията на Висшия съдебен съвет. Тоест, оттук насетне вече трябва да се видят и тези неща.

Други желаещи за изказвания? Госпожо Захарова, заповядайте.

ГАЛИНА ЗАХАРОВА: Уважаеми колеги, аз очевидно ще внеса дисонанс в еднопосочността на досегашните изказвания. Имам различен поглед върху текстовете на преходните и заключителни разпоредби като в тази насока смятам следното.

Параграф 23 по никакъв начин не следва да се разглежда отделно и самостоятелно от § 22 от Преходните и заключителни разпоредби. В ал. 1 на § 22 е предвиден 6-месечен срок от влизането в сила на Закона за изменение и допълнение на Конституцията по времето на който срок следва да бъдат приети законите, отнасящи се до прилагането на измененията и допълненията. Тоест, в ал. 1 се въвеждат две различни понятия – влизане в сила на Закона за изменение и допълнение на Конституцията, респективно прилагането му. Това е законодателна техника, която според мен е използвана и в много други случаи. Защо, по мое мнение, е формулирана така разпоредбата? Казвам това в контекста на изказвания и мнения, които съм чувала, че било пропуснато да се въведе фигурата на *vocatio legis*. В случая, според мен, не би могла да бъде въведена тази фигура. Законът за изменение и допълнение на Конституцията следва да влезе в сила

така, както е предвидено в самия него, защото в противен случай при наличието на *vocatio legis* ние бихме блокирали дейността на самия парламент, който няма да може да приеме пакета от закони, осигуряващи прилагането на измененията и допълненията. Този срок, който е предвиден, е решаващ именно за конструкцията и за законодателното виждане, което ще бъде внедрено във всеки един от законите, отнасящи се до прилагането на измененията и допълненията на Конституцията. Във всички случаи проблемите, които чуваме и които са факт, те следва да бъдат разглеждани, по мое мнение, на плоскостта на това, че те ще възникнат след приемането на пакети от закони, ако не бъдат разрешени с тях. Тоест, към настоящия момент за мен тези проблеми не са актуални и тук вече преминаваме към разпоредбите на § 23, защото до приемането на този пакет от закони фактическото и юридическо положение остава същото – такова, каквото е.

Що се касае до § 23, в него вече се уреждат специфичните разпоредби, касаещи действието на новите два съвета, които със съответните изменения в пакета от закони, ще бъдат конституирани като юридически лица и така нататък, всичко онова, за което говори госпожа Радкова, ще бъде осъществено именно с тях.

Защо смятам, че фактическото и правното положение на Висшия съдебен съвет, до приемане на осигуряващите приложенията на измененията законодателни изменения в съответните закони, остава същото – такова каквото е и на досегашния Висш съдебен съвет? Защото във втората алинея е изрично отразено, че Съдийската и Прокурорската колегия на досегашния изпълняват функциите на двата съвета, но във функциите на двата съвета влизат именно тези финансови

правомощия и всякакви други. Тоест, до приемането на пакети от закони двете колегии изпълняват тези функции. Как действат двете колегии? Във втората алинея няма подробности, но по принцип Съдийската колегия и Прокурорската колегия действат заедно и поотделно. Доколкото в ал. 2 не е излючено изрично, не е изключена изрично дейността на пленума, то очевидно, че пленумът продължава да съществува като съвместен правосубектен орган на Висшия съдебен съвет, който изпълнява тези функции. Според мен така по много по-лесен начин биха се разрешили евентуални проблеми и затруднения в дейността и на Съвета, и изобщо всякакви проблеми по прилагането на измененията и допълненията.

Аз, все ми се струва, не съм, разбира се, народен представител, за да смея да се изказвам във връзка с автентичната воля на законодателя, но все ми се струва, че не би било възможно в Закон за изменение и допълнение на Конституцията да се уредят изрично всички детайли, отнасящи се до прилагането на съответните изменения. И отново подчертавам, че за мен прилагането на измененията и допълненията, т.е. дейността по правоприлагане е различна от понятието „влизане в сила на Закона за изменение и допълнение“.

Изказвам пред Вас моето мнение и моя прочит на разпоредбите, като, разбира се, няма да влизам в излишни дебати и да отклонявам Вашето внимание отново върху същите проблеми. Според мен това е основната визия при тълкуването на разпоредбите.

Боя се, че влизайки в прекомерни детайли, ние някак си губим общата картина и общия смисъл на реалното претворяване в действие на конституционните изменения. Благодаря Ви!

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Благодаря! (Реплика от залата, без включен микрофон, не се чува.) С кого? Не, нямаше, нямаше разговор.

Колега Захарова, благодаря Ви! Секунда.

Само ще Ви прочета разпоредбата на § 4 при приемането на сега действащата Конституция от ПРЗ. Там се казва: „*Определената с Конституцията организация на съдебната власт влиза в действие след приемането на новите устройствени и процесуални закони, които трябва да бъдат приети*“ в едногодишен срок от влизането в сила на Конституцията.

Разбирате ли колко е голяма разликата... (Реплика от залата, без включен микрофон, не се чува.) ...точно така, след приемането на тези закони? Тук го няма това нещо. От там идват проблемните моменти.

ГАЛИНА ЗАХАРОВА: Ако може пак да взема думата?

Аз много добре разбирам това, което казвате. Във формулировката на разпоредбите очевидно има известно различие. Ние се занимаваме, така да се каже, с дейност по тълкуване в момента. Тълкуването на която и да е разпоредба така или иначе се извършва от органа, който прилага съответното право. Според мен е немислимо ние да смятаме, че веднъж влезли в сила разпоредбите на Закона за изменение и допълнение на Конституцията се прилагат незабавно, а не в срока, който е посочен в § 22. Заради това аз отново казвам моето виждане, че това е също отлагателно условие, защото в този 6-месечен срок следва да бъде осигурено позитивното право, което ще позволи да се приложат съответните изменения и допълнения. Немислимо е без позитивно право на практика да се прилагат, отново подчертавам прилагат съответните изменения и допълнения.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Благодаря!

Господин Сарафов, Вие искахте думата. Заповядайте.

БОРИСЛАВ САРАФОВ: Благодаря Ви, г-н Магдалинчев!

Аз слушах внимателно тезите и на г-н Чолаков, и на г-жа Захарова. Всъщност по същество това са две противостоящи си тези, противостоящи тълкувания на новия законов текст. И двете изказвания бяха подкрепени с разумни, сериозни аргументи. Тъй като обаче трябва да се приеме по някакъв начин едното, защото Съветът трябва да продължи да работи, аз бих предложил, ако е възможно, да се даде думата на министъра на правосъдието, който макар и да не е гласувал, тъй като не е народен представител, в крайна сметка като министър на правосъдието е един от хората, които са участвали в изготвянето, подготовката, написването на тези текстове. И в този смисъл той, макар и да не би могъл да даде така необходимото автентично тълкуване, което посочи г-жа Захарова, все пак би могъл по някакъв начин да поясни каква е волята на законодателя още повече, че имаме нужда от незабавно продължаване на работата на Висшия съдебен съвет без нито ден прекъсване. Както знаете, Висшият съдебен съвет или вече Висш съдебен съвет и Висш прокурорски съвет са всъщност правителството на съдебната власт и така, както държавата в нито един момент не може да остане без правителство, така и съдебната власт не може да остане нито един ден без съвет, който да управлява всички въпроси, включително финансовите, които бяха сега поставени от директора на Финансовата дирекция на Съвета.

Безспорно и двете тези са разумни, безспорно са подкрепени със сериозни аргументи. Тезата на г-жа Захарова обаче е тази, която безспорно ще даде една възможност Съветът да продължи да работи по безпроблемен начин, докато бъде приет

съответният пакет от закони и в крайна сметка ще даде един плавен преход без да се стига до ненужни сътресения в съдебната власт.

Разбира се, аз не бих могъл да правя никакво тълкувание и няма да подкрепя нито едната от двете тези.

В този смисъл бих помолил, ако е възможно, г-н Атанас Славов като министър на правосъдието и като един от авторите на законопроекта да даде своето становище. В крайна сметка то би могло да бъде прието за такова, макар и като неавтентично тълкуване от Парламента, но все пак да даде една възможност на Съвета да вземе своето решение как да продължи своята работа, защото, както казах, нито един ден съдебната власт не може и не следва да остане без своя ръководен орган.

Благодаря Ви, г-н Магдалинчев!

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Благодаря, г-н Сарафов!

Господин Министър, заповядайте.

АТАНАС СЛАВОВ: Благодаря Ви! Благодаря Ви, г-н Сарафов!

Аз все пак да попитам, тъй като предполагам още колеги, членове на Съвета, ще се изкажат, може би не е редно аз да интервенирам в този етап на дебата? Имам какво да кажа, но все пак може би е редно да изслушаме колегите.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Колегата Дишева.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Колега Дишева, заповядайте.

АТАНАСКА ДИШЕВА: Благодаря Ви! И от мен, колеги, вече повторихме много пъти: Честито Рождество Христово, здраве и благоденствие желая на всички!

И аз слушах внимателно изказванията на колегите, имайки идея какъв ще бъде предметът на днешното работно

съвещание или заседание, разсъждавах и четох през почивните дни, и искам да кажа следните няколко неща:

Първо, съжалявам, че ще трябва да го повторя, но ще трябва неминуемо да държим сметка за разпоредбите на самата Конституция и преди измененията, съгласно които тя има пряко приложение. Вече беше цитиран този текст от г-н Чолаков. Несъмнено е, че измененията и допълненията на Конституцията влязоха в сила и те имат пряко действие.

Според мен не може да има също така съмнение по въпроса, че с преходна или заключителна разпоредба в тези изменения на Конституцията конституционният законодател не разреши да продължи функционирането на Пленума, нито по някакъв начин даде възможност неговите функции да бъдат изпълнявани от друг орган. Към настоящия момент това е положението. Всяко друго тълкуване ми се струва произволно, несъмнено разширително. Вярно е, че има разлика между влизане в сила на законови текстове и тяхното прилагане, и разликата в тези моменти, когато тя съществува, се разрешава с така нареченото „*vocatio legis*“ или с отлагане на прилагането на съответни законови текстове. В случая такова отлагане по мое виждане няма. Тук беше цитиран текста от Конституцията при нейното приемане, който представляваше точно такова отлагане до приемането на съответни законови текстове. В случая такова според мен, повтарям, нямаме.

Какво мисля, че може да правим оттук насетне? Тоест, за да поясня, аз мисля, че на всички е ясно - според сега действащата Конституция Пленум на Висшия съдебен съвет не съществува като орган с правомощия, като орган, който е разпоредител с бюджетни средства и т.н. Има орган, който се състои, той даже не съм сигурна дали е орган, това ще бъде въпрос на тълкуване, като се имат

предвид правомощията, които са уредени, имам предвид Общото събрание, но в никакъв случай считам не може да се приеме, че този орган е правоприемник или заместител, или както искате го наречете на това, което досега представляваше Пленумът. Ненапразно с преходна и заключителна разпоредба на практика единствената, която урежда правомощията на органите, това е ал. 2 на § 23, която казва, че до избирането на Висш съдебен съвет и Висш прокурорски съвет, сегашните Съдийска колегия съответно Прокурорска колегия изпълняват функциите на Висшия съдебен съвет. И само да дам пример, ако нямаме съмнение по тълкуването на този текст, т.е. че ние ще изпълняваме правомощията, всеки от съветите вече ще изпълнява правомощията, които има по измененията в Конституцията и ако едновременно с това приемем, че Пленумът продължи да съществува, изпълнявайки сегашните си правомощия, как например би се осъществило правомощието на сегашния Висш съдебен съвет, говоря така: Съдебният съвет на съдиите да управлява недвижимите имоти на съдебната власт, което е правомощие на Висшия съдебен съвет според чл. 130б, ал. 2, т. 12. В същото време Прокурорският съвет има правомощие пак по т. 12 на ал. 3, което обаче звучи така: „участва в управлението на недвижимите имоти на съдебната власт, съгласувано с Висшия съдебен съвет“. Тези ли правомощия ще осъществява всеки от двата съвета или ще съществува и правомощие, което пък да бъде осъществявано от орган, който да е пленум и който непредвиден вече в Конституцията, и който да изпълнява сегашните си правомощия? Давам това само като пример.

Какво е разрешението според мен? Несъмнено има нужда от спешна законодателна намеса. Тази намеса може да бъде осъществена по мое виждане с разпоредби в Закона за съдебната

власт, с които да бъде определено, че Висшият съдебен съвет и Висшият прокурорски съвет са юридически лица и съответно първостепенни разпоредители с бюджетни средства. Между другото, тези въпроси и досега не бяха разрешени с Конституцията, така че не виждам опасност за противоречие с конституционен текст и евентуално бъдещ законов текст. Тези въпроси и сега се уредени в Закона за съдебната власт.

На следващо място, трябва да бъде разрешен, а аз не съм готова в момента да дам адекватен вариант на текста, но трябва да бъде разрешен въпросът как ще се процедира с бюджета на НИП и на Инспектората. Има вероятно компетентни финансисти, включително във Висшия съдебен съвет, разбира се, и в Министерството на финансите, които биха могли да предложат и да дадат разрешение, съответно да предложат на Народното събрание законов текст, който с приемането на съответно такава разпоредба, да уреди този въпрос какво се случва.

Как стои въпросът с представляващия? Значи, в същите тези текстове на закона би следвало да се разреши и въпросът с представляващите двата висши съдебни съвета. За съжаление, аз не успях да направя справка в документацията на Висшия съдебен съвет поради празничните дни, но ако не бъркам, през 2006 г. Висшият съдебен съвет нямаше представляващ. Може би, ако г-жа Радкова е била тогава служител на Висшия съдебен съвет, би могла да помогне с разяснение как са се уреждали тези въпроси тогава. Мисля, че фигурата на представляващия се въведе в Закона за съдебната власт с измененията през 2006 г.

Но така или иначе, ако законодателят, вече обикновеният законодател, прояви необходимата отговорност, в което не се съмнявам, и се започне обсъждане на тези текстове в

закона, които да определят, че Висшият съдебен съвет и Висшият прокурорски съвет са юридически лица и са първостепенни разпоредители на бюджетни средства с отделен текст може да бъде разрешен въпросът по какъв начин ще бъдат взимани решения за Националния институт на правосъдието и Инспектората.

Така или иначе по този въпрос ще бъде мислено, защото след 6 месеца, което е средата на финансовата година, разрешение на този въпрос ще трябва да бъде дадено, т.е. ние имаме приет бюджет към настоящия момент, консолидиран, с отделни пера за съдилища, за прокуратури, те са и отделни бюджети, съответно за НИП и за ИВСС, така или иначе в средата на годината по някакъв начин при тази действаща Конституция въпросът кой ще се разпорежда с бюджетите специално на НИП и на ИВСС, ще трябва да бъде разрешен. Това може да бъде направено няколко месеца преди това. Така че към настоящия момент благодарение на празничните дни, от които има още няколко, ние имаме някакъв период от време, в който върху тези въпроси може да бъде мислено и буквално в началото на следващата година да се предложи такова разрешение.

Аз считам, че към настоящия момент не би следвало да има изключително спешни въпроси, свързани с изпълнението на договорите. Би трябвало да сме се погрижили за подновяването на гаранционни договори, поне такива бяха твърденията (ние няколко пъти се занимавахме с този въпрос) и освен това, докато не се получи това разрешение, което да каже, че Висшият съдебен съвет и Висшият прокурорски съвет са юридически лица, и да се разреши със същия законов текст правоприемството по отношение на договорите, мисля, че не би трябвало да се притесняваме за този

кратък период от време за договорите. Мисля, че няма договор, който на 1 януари да се подновява. Нали така, г-н Ненов?

Благодаря Ви, колеги, за вниманието!

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Благодаря, колега Дишева!

Колегата Пашкунова.

Заповядайте, колега Пашкунова.

ЦВЕТИНКА ПАШКУНОВА: Благодаря Ви! Колеги, аз бих искала да споделя своя прочит на конституционните промени, които очевидно предпоставят разнопосочно тълкуване в частта на преходните им разпоредби.

Ще започна от там, че най-логично е това, което и колегата Захарова заяви, след влизането в сила на Конституцията да бъдат приети относимите към конституционните промени закони, които ще детайлизират начина, по който ще се избират двата съвета, начина, по който ще функционират и ще действат двата съвета, съответно самостоятелно и чрез Общо събрание, начина, по който ще взимат решение. Това безспорно е така и без такава детайлизация ние няма как да прилагаме тези разпоредби.

Притеснително обаче е, че в § 22 на Закона за изменение и допълнение на Конституцията е казано, че Конституцията влиза в сила и в 6-месечен срок от влизането в сила трябва да бъдат приети съответните закони по прилагането. Това значи, че промените не влизат при отлагателно условие, т.е. съгласно чл. 5 от Конституцията, която е върховен закон и тя има непосредствено действие, и всички закони, които ѝ противоречат, не се прилагат, моята теза също е, че от момента на влизане в сила, което е 26 декември, не би следвало вече да съществува пленум, тъй като такъв орган не е предвиден в Конституцията и няма да повтарям разпоредбата, която г-н Магдалинчев прочете във връзка с *vocatio*

legis при промяната на Конституцията през 2015 г. Промяната на Конституцията, да, през 2015 година. Оттук насетне, колеги, ние трябва да преценим как да прилагаме § 23, ал. 2, а именно, че до избирането и конституирането на двата органа Прокурорската, съответно Съдийската колегия изпълняват функциите на двата съвета. Няма спор, че в чл. 130б, ал. 2, т. 8 и т. 12 е предвидено, че Висшият съдебен съвет организира и ръководи изпълнението на бюджета на съдилищата. Аналогична разпоредба има в ал. 3, а именно, че Прокурорският съвет организира и ръководи изпълнението на бюджета на прокуратурите. В точка 12 на ал. 2 и 3 има и съответни разпоредби за управлението на сградите.

Моето становище е, че за да започнем да изпълняваме тези функции, действително е необходима законодателна промяна в Закона за съдебната власт, която да уреди правосубектност, правоприемство и представителство. По този начин ще могат да бъдат прилагани разпоредбите на чл. 11, ал. 2 и чл. 100 от Закона за публичните финанси, което е свързано с организиране изпълнението на бюджета определено от субекти, определени със закон. Ще можем да разпределяме бюджетите на съответните второстепенни разпоредители, както изисква чл. 100 от Закона за публичните финанси, т.е. ще можем да функционираме така, както изисква от нас конституционният законодател.

Така че това е моето становище и за мен също ще бъде полезно изказването на министъра на правосъдието, който е един от вносителите на тези промени.

По отношение на искането за автентично тълкуване аз лично имам резерви, защото ние сме направили подобни искания за автентично тълкуване на Закон за съдебната власт, на Наказателно-процесуален кодекс от няколко години и не сме

получили отговор от Народното събрание, а ние трябва да действаме в спешен порядък. За да можем да изпълняваме нашите функции, нашите правомощия, ние следва да се основаваме на закона, а такива законодателни промени са необходими.

Иначе най-лесно за този Съвет би било да продължим да действаме в настоящия формат до конституирането на двата органа, но аз лично имам притеснение с оглед формулираните преходни разпоредби на § 22 и § 23, които очевидно предпоставят възможност за различно тълкуване.

Благодаря Ви!

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Колега Чолаков, заповядайте.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Аз виждам единственото решение, ако може законодателят по най-бързия начин да разпише в ЗСВ в момента в една преходна норма, която да касае само до приемането на пакета закони, че всъщност двата съвета са самостоятелни юридически лица и са първостепенни разпоредители на бюджета, и те се представляват по начин, определен в този закон. Това мисля, че ще реши всички проблеми, които са на дневен ред.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Благодаря! Друг? (Реплика на М.Радкова, без включен микрофон, не се чува)

Приемането ще има непълнота и в това кой представлява, той ще бъде ли и разпоредител, той ще бъде и разпоредител с бюджета, който ... (Не довършва.) Според мен, не. Няма представляващ, няма регламентация в сегашните разпоредби в двата съвета кой ще представлява тази институция. Има само председателстващ, но представителните функции ги няма той да бъде и евентуалният разпоредител с бюджет. Не забравяйте, че ще започнат обществени поръчки, платежни нареждания - всичко това

нещо трябва да се има предвид и максимално бързо евентуално да се вземат мерки за законодателни промени.

Други изказвания, колеги?

Господин Петров, заповядайте. И г-жа Имова след това.

СТЕФАН ПЕТРОВ: Аз искам само с няколко думи да отговоря на г-жа Дишева.

Висшият съдебен съвет до 3 октомври 2007 г. беше непостоянен и функциите на онзи Висш съдебен съвет бяха други. Там тогава дори нямаше по този начин, както е сега Законът за обществените поръчки. До 3 октомври 2007 г. нямаше представляващ, действително е така. Администрацията на Висшия съдебен съвет тогава се ръководеше от главен секретар и се събираха на сесии да провеждат заседанията си. Фактически дотогава бюджетните комисии изпълняваха функциите си, както днешната Бюджетна комисия с правото на първи подпис при подписване на платежни документи. Фактически Висшият съдебен съвет се ръководеше тогава от „тримата големи“ - мисля, че от председателя на Върховния касационен съд и при негово отсъствие от другия председател или главния прокурор. Просто исках да уточня тези неща.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Колега Петров, колега Петров?

СТЕФАН ПЕТРОВ: Да, слушам Ви.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Мисля, че министърът на правосъдието беше председателстващ заседанията на Висшия съдебен съвет, когато аз бях в него.

СТЕФАН ПЕТРОВ: Да, но не го представляваше Висшият съдебен съвет, а само председателстваше. Да, председателстваше само.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Точно така е. Да, те бяха към министъра на правосъдието. Да, така е.

Госпожо Имова, заповядайте.

ВЕРОНИКА ИМОВА: Уважаеми колеги, внимателно слушах всички изказващи се. Моето изказване няма да бъде различно от това, което чух от колегите Чолаков и Пашкунова. Това е така, защото действително в момента сме изправени пред един прецедент, който не се е случвал в историята на Конституцията от 1991 г., а именно промените в Глава шеста от Конституцията сега коренно рефлектираха върху структурата и състава на Висшия съдебен съвет, който беше замислен от досега действащата Глава шеста. Това естествено рефлектира и върху обективното материално право, върху действащите материални, устройствени и процесуални закони.

На мен ми се струва, че много лесно бихме могли да преодолеем проблемите, за които днес сме се събрали за решаване, всъщност ние не можем да ги решим, можем само да предложим решение. Много лесно би могло да се решат тези проблеми, ако в преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Конституцията бяха включени простичко следните тестове.

Уважавам мнението на колегата Захарова, но аз не съм съгласна, че институцията на *vocatio legis* не би била приложима в резултат на тези изменения в Конституцията, специално в Глава шеста „Съдебна власт“, защото ако имаше *vocatio legis* по отношение влизане в сила измененията в Глава шеста на Конституцията, които да рефлектираха съответно и по отношение на влизане в сила на всички релевантни спрямо измененията и допълненията в Глава шеста материални закони, то е съгласувано

пропорционално, паралелно както текстовете, които касаят Глава шеста, така и всички промени, които обективно са необходими, за да бъдат законите приведени в съответствие с Конституцията, биха могли също в рамките на 6-месечния срок, в който Парламентът би следвало да приеме изменение и допълнение към материалното право, както и към процесуалните закони именно в тези закони, в този 6-месечен срок (които не знам колко са на брой, но са десетки), би могло също тяхното действие да бъде отложено паралелно с влизащите в сила, в същия срок, промени в Глава шеста. А така се получава един дисонанс и сега в момента сме изправени пред това да имаме преходна и заключителна разпоредба, която предвижда, че до приемането и влизането в сила на обективното материално право, кореспондиращо с измененията в Конституцията, Висшият съдебен съвет не съществува, съществуват два съвета, които ще прилагат правомощията си съгласно Конституцията извън тези, които касаят избора на „тримата големи“. Да, но ние нямаме вече Пленум, а Общото събрание не функционира, няма правомощията на Пленума. Както всички чухме тълкуването, което е абсолютно коректно, вече нямаме представителност на двата съвета и следва бърза промяна, адекватна в Закона за публичните финанси, в Закона за съдебната власт.

Така че аз подкрепям това предложение за тълкуване на тези преходни разпоредби, а именно, че § 23 в момента не ни дава възможност да бъдем правосубектни два съвета, а следва спешно с преходни и заключителни разпоредби вероятно да се промени или Закона за съдебната власт, за да ни бъде възложена тази правосубектност на съответните два съвета до приемането на материалноправните закони в обективното право и съответно всеки от съветите да има правосубектност, да се уреди правоприемството

и представителството в тези два вече, съгласно прякото действие на Конституцията, действащи висши съдебни съвета. Друго разрешение няма на въпроса.

Но пак казвам, институтът на *vocatio legis* би могъл да се приложи паралелно, като се отложи влизането в сила на промените в Конституцията в този 6-месечен срок и в същия срок се отложи и действието на предстоящите в рамките на 6 месеца създаването на а нови закони или изменения и допълнения в обективното материално право със съответните релевантни закони. Това обаче не е сторено, така че ще действаме по по-сложния начин, но трябва да има воля в законодателя и спешно да се извършат законодателните промени в Закона за съдебната власт, в Закона за публичните финанси и всичко, което казаха експертите - г-жа Радкова и г-н Ненов.

Така че очакваме в много кратки срокове да получим правосубектност, защото, както каза колегата Чолаков, ние сме само едни административни органи без правомощие към момента.

Благодаря!

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Благодаря, колега Имова!

Господин Новански, заповядайте!

БОЯН НОВАНСКИ: Благодаря!

Да избирам между една от двете хипотези, едно от двете разрешения на въпроса, тълкувайки Конституцията, това няма да го направя. Отсега Ви го казвам. Казвам „двете“, защото едното е да се спре реално дейността на съдебната система, докато се променят стотина закони, и най-вече ресорният закон ЗСВ, а другото е евентуално да решим, че продължаваме като пленум, докато се променят въпросните закони - казвайки това с изричната убеденост, че няма да избира нито един от двата варианта,

тълкувайки Конституцията, защото най-малкото нямам такова основание и не смятам, че ние сме орган, който може да тълкува Конституцията.

А по отношение на другото (понеже се зададоха такива въпроси) практически сега ще видите следната ситуация. Около 15 януари трябва да се актува и окончателно да се плаща, т.е. да се въведе в експлоатация обектът, по който възложител е административният ръководител (давам няколко примера) на Окръжен съд-Пазарджик. Той е упълномощен от Пленума на Висшия съдебен съвет, а такъв вече няма. Как смятате, че председателят на Окръжния съд и възложител ще се подпише под въпросните договори, респективно ще плати сума от порядъка на 700 000 лева? Аз това не вярвам да се случи. Второ. Пак към средата на м. януари предстои отваряне на оферти за колокация на информационните системи на съдебната система, да го кажем така, един куп системи, които трябва да се колокират. За целта трябва да се определи възложител, който да подпише договора с въпросната фирма, която евентуално ще спечели колокацията. Кой ще бъде този възложител много ми е интересно, и по каква сила и по какви правомощия той ще подпише договор за 6 000 000 лева, защото колокацията е за 3 години и е в рамките на 6 000 000 лева. Аз съм възложител, определен от господин Магдалинчев с делегирани правомощия, тъй като той е упълномощен от Пленума на Висшия съдебен съвет по отношение, сега се сещам, на два договора. Единият е за изграждането на „Стамболийски“, където предстои м. март поредното актуване и плащане от порядъка на 3 000 000-4 000 000 лева, и да кажем, възложител съм по договора за надграждане на ЕИСС, включително през две седмици подписвам заявки - по отношение на натовареността са тези заявки, и на всичкото отгоре

предстои подписване на допълнително споразумение по отношение на изграждането на системата на Министерството на правосъдието за несъстоятелността. Как си представяте аз да подпиша въпросните заявки и да подпиша актуването и плащането за 3 000 000-4 000 000 лева, тъй като никак не съм уверен, че имам такава правосубектност и че съм упълномощен по надлежния ред? Работата ми прилича на това да дойде някой с пълномощно от 1934 г. и да ни каже тук на нас, че е упълномощен от царя, че трябва да изгради сграда на четири етажа в Тутракан. Как ще го приемем това нещо? Никак! Така че смятам, че въпросът по отношение на това кой вариант, и въобще ще се избира ли вариант как да съществува и да продължи да работи съдебната система, защото въпросът е много сериозен, си е работа на законодателя. Проведоха се един куп работни и не знам какви срещи, нито едно становище не беше съобразено от Народното събрание, от който и да е от съдебната система, включително професори, преподаватели, Висш съдебен съвет и т.н., и т.н., така че смятам, че в бързи, кратки срокове законодателят трябва да реши въпроса така, че да не стане така, че точно след 15-20 дни да няма кой да плати тока, парното, водата, газта и заплатите, и какво ли не, осигуровките на магистратите и служителите. В много кратък срок трябва да се вземе такова решение от Народното събрание.

И сега едно лично мнение. Не мисля, че с промяната на някакъв закон, какъвто и да е той, дори и Закона за съдебната власт, може да се суспендира Конституцията - визирам § 23, ал. 2 от преходните разпоредби. Дали ще е тълкуване, дали ще приемат в някакъв закон някакви преходни разпоредби, касаещи нашата дейност, е работа единствено и само на Народното събрание. И пак казвам, във възможно кратки срокове трябва да я свършат тази

работа, защото във Висшия съдебен съвет (бивш, да го кажем, че така е по-лесно) има 5-6 човека, включително и аз, които сме възложители по разни текущи договори, които вървят и по които има огромни плащания. Пленумът е упълномощил административни ръководители по отношение на строителство на съдебни сгради. Не знам как си представяте това нещо да продължи така, сякаш няма промени в Конституцията, чакайки Народното събрание да промени стотина закона, включително Закона за държавния бюджет, докато се уреди въпросът.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Благодаря, колега Новански!

Ако сте приключил, само ще Ви кажа, че председателят на Окръжен съд-Пазарджик, за да преведе сумата от над 700 000 лева, за която Вие казахте, първо ние трябва да ги преведем на него, от Висшия съдебен съвет, с платежно нареждане, което обикновено се подписва тук и се изпраща там. Сега няма как да се получи това нещо, защото парите по капиталовите разходи са на Висшия съдебен съвет. Така че... (Реплика без микрофон, не се чува.) Да, точно така е.

Други изказвания, колеги? Не виждам повече желаещи. Ще дам тогава вече думата на министъра на правосъдието.

Заповядайте, г-н Министър!

АТАНАС СЛАВОВ: Благодаря Ви, господин Магдалинчев!

Уважаеми колеги, не може да се очаква, че министърът, каквото и да каже, ще обвърже по някакъв начин народните представители, които са действали като конституанта - не просто като народно събрание, обикновено народно събрание, а като учредителна власт. От тази гледна точка няма как моето изказване да породи какъвто и да е ефект. Просто мога да дам някакви насоки на база на това, което сме говорили с колегите в парламента. Като

стана известно, че ще се състои това обсъждане днес, аз точно преди празниците се консултирах с колеги от Комисията по конституционни въпроси, с вносителите на закона вече - тогава законопроекта, а също така се консултирах и с колеги от Министерството на финансите. Колегите от парламента изразиха готовност след връщането им на работа - 10 януари, да имат законодателна инициатива, която да адресира повдигнатите вече и в публичното пространство въпроси. Дали те ще изберат подхода, който беше споделян, едната теза, че до приемането на целия пакет законодателен, най-вече ЗСВ, се запазва действието на Висшия съдебен съвет с пленум и две колегии, или ще изберат другия подход, аз това не мога да кажа. Но това, което мога да кажа, и настоятелно самите колеги изразяват, е, че в хода на всички обсъждания не е постъпвало становище, което да индикира финансов проблем, за който ние говорим, в единия или в другия случай. Такова становище няма постъпило. Тоест, ако е изразено такова становище било на заседание на Конституционната комисия, било в някакъв друг формат, то е щяло да бъде адресирано. Наред с това колегите потвърдиха пред мен, че самите те са провели не една среща с Министерството на финансите и са обсъждали различните варианти. И обсъдените варианти - било за влизане пряко в сила, както една теза в момента е отпадане на пленум, колегиите започват да функционират като два отделни съвета, Министерството на финансите е казало, че проблем няма. Разбира се, не би имало проблем, ако се запази за 6 месеца пленумът с двете колегии.

Аз направих една справка в законите за изменение и допълнение на Конституцията - и 2003 г., и 2007 г., и 2015 г., има изречение едно към едно с формулировката на § 22, ал. 1, едно към

едно, просто сроковете са различни - три месеца и т.н. Тоест, да се твърди, че се е случило нещо извънредно, нещо извънредно - такова нещо няма. С това е възприета законодателна техника, и то от конституционния законодател.

Сега мен ме притесни тезата, сериозно Ви казвам, от юридическа гледна точка ме притесни тезата на някои колеги, че орган има, но правосубектност няма. Значи, или имаме едната теза с прякото действие на Конституцията - чл. 5, ал. 2, непосредственото действие на конституционните разпоредби, или имаме влязла в сила Конституция в тази ѝ част, т.е. имаме два нови органа с тяхната правосубектност и правомощия (не съм съгласен, че има орган без правосубектност) и по силата на прякото действие тези органи поемат функциите на досега съществувалите органи и Конституцията се прилага пряко, независимо какво пише в ЗСВ, още повече никога Конституцията не е уреждала кой орган е юридическо лице или не е юридическо лице. Това не е конституционна материя. Тоест, или възприемаме тезата, при която двата нови съвета са влезли пълноправно във функциите си и действат, и тогава техните функции по отношение на разпореждане с бюджета в чл. 130б, ал. 2, т. 8: „организира и ръководи изпълнението на бюджета на съдилищата“, и в ал. 3, отново т. 8: „организира и ръководи изпълнението на бюджета на прокуратурата“, или сме в тази хипотеза, т.е. ясно е казано на конституционно ниво кой орган какви правомощия има по отношение на бюджета, или сме в другата хипотеза - с пленума и със сегашното състояние. И тук моля колегите от администрацията на Висшия съдебен съвет - нека да не изпадаме в някаква фрустрация по отношение на приетите конституционни промени, нека си поемем отговорността именно като държавни служители в орган или органи, след като

Конституцията в § 22, ал. 2 изрично е казала, че трудовите правоотношения се запазват, че няма никаква криза, няма нещо извънредно настъпило. И въпросът е как - или двата нови съвета, или досегашният модел продължава да функционира. Аз не съм съгласен, че приетите конституционни промени са довели до невъзможност на съдебната власт да функционира. Просто тази теза юридически не е вярна, уважаеми колеги. Или сме в едната хипотеза, или сме в другата хипотеза.

И сега тук вече уважаемите колеги народни представители ще видим в каква посока (аз, разбира се, ще ги запозная с днешната дискусия) ще насочат своето внимание и законодателна воля, но тяхната теза, на тези, които са вносителите и са работили, и от Конституционната комисия специално държаха да споделя с Вас, че няма проблем от гледна точка на бюджета от гледна точка на Министерството на финансите. Въпросът е изчистен. Даже днес, сега има заседание на Министерския съвет, минава постановлението за тези допълнителни 4 000 000 милиона, които да бъдат преведени. Проблем с бюджета няма. И моля да не създаваме проблем там, където от Министерството на финансите са казали, че няма проблем. Тоест, ако има организационни решения, които трябва да се вземат в двата съвета или пък в пленум с двете колегии, в зависимост от това как прецените да функционират органите, но основният аргумент за проблем с правосубектността и правомощията - това е становището на колегите на парламента, няма. Въпреки това те са готови на законодателна инициатива. Друг е въпросът дали тази законодателна инициатива, като е на законово ниво, е достатъчна, за да породи ефектът, който би имала Конституцията, защото все пак тук спорим вероятно за това какво пише в Конституцията, а не

какво пише в Закона за съдебната власт. (Реплика на Боян Магдалинчев, без микрофон: ...коментираме Закона за съдебната власт сега.) Да. Но ако приемаме, че трябва да има такава законодателна интервенция, още днес, веднага ще го комуникирам с тях, за да може след празниците да се осъществи тази законодателна интервенция. Но процесите няма как да блокират - било в единия, било в другия случай на хипотези, които са изложени. Сега, признавам, ако част от колегите в парламента кажат: „Ама нашата воля не беше коренно от ден първи да променим процесите, т.е. нашата воля беше за 6 месеца да си продължи Висшият съдебен съвет с пленума и с колегите, колегите да осъществяват функциите, които са дадени по Конституцията на съветите“, и вероятно тяхната законодателна инициатива ще е в тази посока. Но пак казвам, дори да се приеме другата теза, имаме изрични правомощия, възложени с Конституцията на двата нови органа. И тук вече е въпрос на организационни решения - както разбрахме, до 2006 г. непостоянно действащ Съвет, администрацията е осъществявала функции, комуникация с Министерството на финансите, разпореждане и т.н. Тоест, има решения, които могат да се вземат тук в органа.

Благодаря Ви!

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Благодаря, г-н Министър!

Колеги, хайде да не прехвърляме отговорността върху администрацията, защото над администрацията е Съветът, който трябва да си изпълнява функциите.

Господин Министър, самият Вие казахте, че има две тези. Едната е да продължи да функционира в сегашния си вид почти, новите съдебни съвети, и другата теза е законодателни промени. Само че не е в правомощията на този орган да вземе едното или

другото решение. Сега, дали ще бъде законодателна промяна, дали ще бъде автентично тълкуване по чл. 51 от Закона за нормативните актове, това вече ще бъде вероятно изцяло избор на Народното събрание, и то мисля, че на конституционния законодател пак. Действително нещата са деликатни. Ние няколко пъти коментирахме вече и все още не можем да намерим правилното разрешение, но ще чакаме колкото е възможно по-бързо да се предприемат действия в едната или в другата посока, за да може да има яснота.

Аз казвам, че от 26-ти насам не мога да подписвам никакъв документ, и няма и да подписвам, защото нямам никакви правомощия. Така че проблемите си остават. Това, което каза господин Новански, това е истина, да, така ще бъде, има си плащания, след това може да плащаме и неустойки, ако се бавим в плащанията, но да се надяваме, че дотам няма да се стигне.

Колега Чолаков, заповядайте!

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Аз също искам да кажа, че ние тук сме се събрали не да саботираме промените в Конституцията, категорично(!), а съвсем добронамерено да видим как да продължим да работим след тези промени. Разбира се, аз не съм съгласен с министъра във връзка с това, че Конституцията е уредила правосубективността, защото това се урежда изрично, ако е записано в закон. Не може да стане..., че правомощията, които има, означава правосубектност, но няма смисъл да влизаме в детайли и спорове. Има проблем, господин Министърът също изясни, че има два начина за действие. Нашата молба е да ни подпомогнете във връзка с прилагането на Конституцията, защото ние не сме, за да я саботираме. Искам правилно да ни разберете - ние просто излагаме проблемите, които виждаме. Дали сме прави

или не... (Не довършва.) Колегата Магдалинчев изрично заяви, че той повече няма да разписва никакви документи. Това е факт! Оттук нататък ние трябва да решим и със съдействието на законодателната власт, а чрез Вас като представител на изпълнителната, законодателят да разреши тези проблеми, които възникват след директното приложение на Конституцията в този ѝ вид.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Благодаря, колега Чолаков!

Има ли изказвания още, колеги?

Колега Дишева, заповядайте!

АТАНАСКА ДИШЕВА: Благодаря!

Колеги, извинявам се, че за втори път взимам думата, но тук възникнаха някакви въпроси, които смятах, че са ясни за нас. От изказванията обаче съзирам необходимост за съвсем малко разяснения. Понеже се спори по въпроса имали ли двата нови съвета - съдийски и прокурорски, правосубектност и какви са последствията за това, няколко неща бих искала да кажа. И досега Прокурорската колегия и Съдийската колегия не бяха правосубектни по смисъла на гражданското право, т.е. те не бяха юридически лица, както са и към настоящия момент, по мое виждане, защото няма текст в закона, който да казва, че Съдийската колегия и Прокурорската колегия са юридически лица. Юридическо лице беше Пленумът. Това обаче не означава, че тези два органа (говорим за досега действащите конституционни и законови текстове, допреди измененията) не са имали правомощия. Даже напротив, основната част от правомощията на Висшия съдебен съвет се осъществяваха чрез неговите колегии, които в този смисъл бяха административни органи и имаха огромен кръг правомощия. Съответно, след като са административни органи, Съдийската колегия и Прокурорската

колегия бяха страни в съдебните производства, те бяха издатели на съответните административни актове, каквито са на практика преобладаващата част от решенията на двете колегии. По съвсем същия начин ще продължим да действаме и занапред. Административните правомощията като административни органи са уредени в Конституцията - § 23, ал. 2 казва, че двете досегашни колегии продължават да действат като съдийски съвет и като прокурорски съвет и те имат правомощията на административни органи. В този смисъл те имат административна правосубектност, което в случаите на обжалване на актовете на тези органи ще повлече и правосубектност процесуална пред съда. Ако господин Чолаков, моля, не е съгласен с тълкуването, което правя, моля да го направи, но мисля, че няма... (Прекъсната.)

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Точно това имах предвид, колега Дишева. Точно това имах предвид, че ние продължаваме като административни... (Не довършва.)

АТАНАСКА ДИШЕВА: Да, да, благодаря Ви, господин Чолаков. Мисля, че в този смисъл няма нито грам съмнение или противоречие... (Намесва се Георги Чолаков: Говоря за гражданския оборот.) за съдебната практика. Единственият проблем според мен е за гражданския оборот, за отношенията с банките и за отношенията със съответните съконтрагенти по договорите, които имаме сключени и които продължават да съществуват. Така че в този смисъл аз не намирам проблем за функционирането на двата съвета като административни органи с правомощията, които са уредени в Конституцията в този смисъл, и това е текстът според мен в преходната и заключителна разпоредба на ал. 2 на § 23. Но в същото време считам, че има необходимост от законодателна намеса спешно, която да каже, че двата съвета са юридически лица

и са първостепенни разпоредители с бюджетни средства, и да каже с едно изречение как се уреждат отношенията по висящите договори, т.е. кой е правоприемник като страна по договора.

И още нещо бих искала да кажа за представителството. Заради това и се позовах на съществуващата практика, а и нормативна уредба преди измененията от 2006 г., за които господин Стефан Петров даде някакви разяснения. Като сме колективни административни органи, съответно Съдийският съвет и Прокурорският съвет, и няма към настоящия момент действащ текст, който да казва как се представляват тези органи, по силата на общите правила за представителство на колективни органи, тези органи могат да се представляват и да се подписват документи с подписите на всички членове, независимо от това дали са съгласни или не с решенията. По този начин се подписват например съдебните решения, по този начин се подписват актовете на колективните административни органи, които не са юридически лица, но имат административна правосубектност и могат да взимат решения, и по този начин те подписват решенията си. Това е практика, която е широко разпространена, прилага се, тълкува се и няма съмнение в това отношение, че орган, който по законов ред няма уреден представляващ или начин, по който да бъде представляван, и този орган е колективен, всеки от неговите членове изразява собствената си воля със съответно поименно посочване и подпис. Така че нещата, по мое виждане, не са толкова драматични, колкото бяха представени от някои от колегите.

И още едно изречение - за служителите. Правоотношенията на служителите са запазени. Има изричен текст в преходна и заключителна разпоредба, който казва какво се случва с тях. Има изключително богата и административна практика (на

административните органи имам предвид), и съдебна практика как се уреждат правоотношенията - законовият текст е: „при преминаване към друг работодател“. Просто ние в бъдещите, предстоящи дни трябва да се съберем и да решим как ще разпределим и дали ще разпределим, т.е. по какъв начин, то няма друг, служителите и кой ще бъде бъдещият им работодател - Съдебният съвет или Прокурорският съвет. Но това е въпрос на бъдеще. Към настоящия момент аз не намирам проблем по отношение на правоотношенията на служителите. Казвам това, защото имах възможност да получа отзиви от служители, че те са изключително притеснени какво ще стане с тях, с тяхната работа, с правоотношенията им, със заплатите им и т.н. Нека ние най-малкото да не поддържаме подобни притеснения в нашите служители.

Приключих.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Колега Дишева, всъщност Вие преповторихте това, с което аз започнах. Никога не съм спорил, че двата съвета нови - ВСС и ВПС, не са административни органи. Те си имат административната правосубектност и могат да взимат съответните административни актове. Аз виждам проблем единствено и само в гражданския оборот във връзка с тези два нови органа. И господин Министърът посочи промените в Конституцията в предходни варианти, но там никога не е бил заличаван ВСС като юридическо лице. Ние сме в съвсем нова хипотеза - ВСС е заличен, старият ВСС е заличен, и са създадени два нови органа по силата на Конституцията. Затова аз смятам, че имаме нужда, и то по най-бързия начин, от законодателна промяна.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Заповядайте, господин Министър!

АТАНАС СЛАВОВ: Благодаря Ви!

Аз не искам да влизам в юридически спор имаме ли заличен конституционен орган или нямаме. Въпросът е следният обаче - дали сме в хипотеза на разделяне или на отделяне. Ако сме в хипотеза на разделяне, приключва съществуването на досегашния орган, възникват на негово място два самостоятелни нови органа. Тезата на вносителите беше, че ние по-скоро запазваме ВСС така, както е за осъществяване на всички тези функции по отношение на съдиите, кадровите въпроси основно, кадрови и дисциплинарни въпроси, и създаваме Висш прокурорски съвет паралелно. Това беше аргумент, който те използваха и във връзка с предстоящите тэзи и спорове пред Конституционния съд. Ако това е „автентичното тълкуване" (в кавички, защото то не е на отделни депутати, а е на органа), тогава аз не бих говорил, че ВСС като юридическо лице престава да съществува, защото конституционният орган ВСС не е окончателно... (Не довършва.), безспорно е, че възниква нов орган - Висшият прокурорски съвет, но за ВСС аз не бих твърдял, че престава да съществува като орган. (Реплика на Боян Магдалинчев, без микрофон: Да, но той изземва изцяло функциите на...) Само казвам, понеже има различни тэзи за това кой е юридическо лице, кой не е юридическо, аз твърдя, че ВСС в момента, независимо от това коя теза се възприеме, е юридическо лице.

ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ: Колеги, аз Ви предлагам да не влизаме в... (Прекъснат.)

АТАНАС СЛАВОВ: Извинявам се, че отворих отново дебата. Разбрах двете тэзи, ще ги комуникирам още днес към народните представители, те ще преценят в каква посока да насочат законодателната инициатива.

Благодаря Ви много за дебата, който проведохме.

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ: Господин Министър, аз благодаря от името на членовете на Висшия съдебен съвет, че присъствахте тук, защото така или иначе по силата на Закона за съдебната власт Вие сте трансмисионното звено между нас и законодателната и изпълнителната власт, така че се надяваме на колкото е възможно по-бърза реакция от конституционния законодател.

Благодаря Ви, колеги! Закривам работното заседание.

Закриване на работното заседание – 11.38 ч.

Стенографи:

Зоя Костова

Катя Симова

Лидия Здравкова

(Изготвен на 29.12.2023 г.)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ

БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ